

Trinity College Dublin

Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath

The University of Dublin

Roinn na Gaeilge

An Cúrsa Modhnóireachta Dhá Ábhar

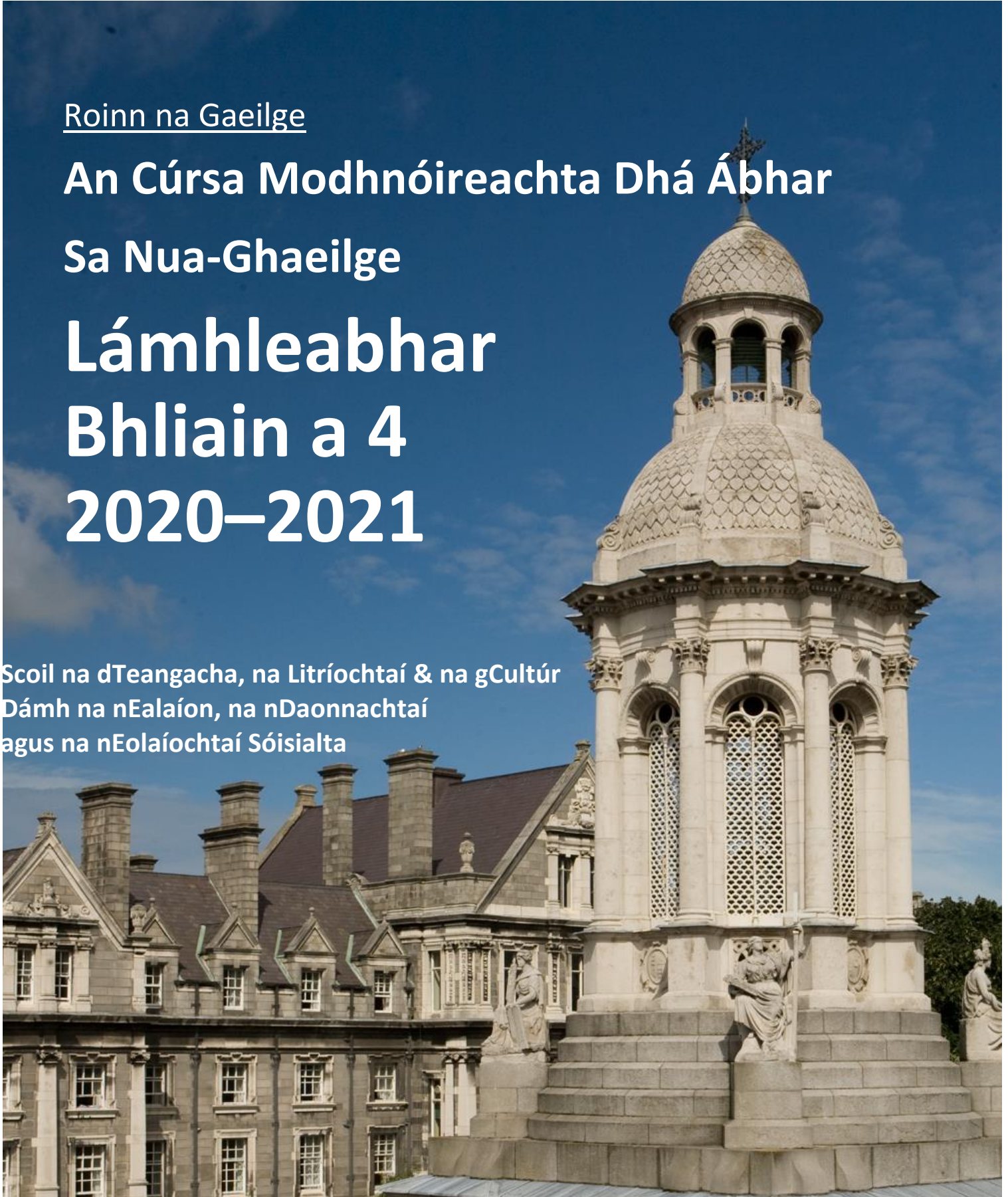
Sa Nua-Ghaeilge

Lámhleabhar

Bhliain a 4

2020–2021

Scoil na dTeangacha, na Litríochtaí & na gCultúr
Dámh na nEalaíon, na nDaonnachtaí
agus na nEolaíochtaí Sóisialta

ROINN NA GAEILGE 2020 – 2021

FOIREANN NA ROINNE

Ollamh na Gaeilge	Folamh	
Ollamh na Luath-Ghaeilge	An t-Ollamh Damian McManus	Seomra 4056
Léachtóirí	An Dr Eoin Mac Cárthaigh (Ceann Roinne)	Seomra 4061
	An Dr Jürgen Uhlich	Seomra 4062
	An Dr Pádraig de Paor	Seomra 4059
Léachtóirí Páirtaimseartha	Máire Ní Bháin	Seomra 4060
	Mícheál Hoyne	Seomra 4060
	An Dr Christina Cleary	Seomra 4060
	Deirdre Nic Chárthaigh	Seomra 4060
Teagascóirí	Eimear Connick	Seomra 4060
	Philip Mac an Ghoill	
	Ariana Malthaner	
	Peter Weakliam	
Riarthóir	Caoimhe ní Bhraonáin	Seomra 4055

Gheobhaidh tú eolas iomlán faoi Roinn na Gaeilge agus faoinár gcúrsaí ó Riarthóir na Roinne idir 10.00 agus 13.00, Luan go hAoine. (Iarrtar ar mhic léinn gan teacht chun na hoifige ag lorg eolais srl. Iasmuigh de na hamanna sin, ach ar uair na géarphráinne amháin). Seans nach mbeidh duine ar fáil san oifig gach lá faoi chúinsí eisceachtúla na paidéime, ach sa gcás sin déan teagmháil rphoist ag nibhraoc@tcd.ie.
Eolas freisin ag suíomh na Roinne www.tcd.ie/Irish

Uimhir theileafóin Riarthóir na Roinne: (896)1450, **r-Phost:** nibhraoc@tcd.ie

I gcás ar bith nach mbeidh *Rialacha Ginearálta an Bhoird* do mhic léinn mar atá foilsithe i bhFéilire an Choláiste agus a bhfuil sa Lámhleabhar seo ag teacht le chéile, is ag na *Rialacha Ginearálta* a bheidh an ceannsmacht.

Tá leagan leictreonach den lámhleabhar seo ar fáil ach r-phost a chur chuig nibhraoc@tcd.ie.

Bliain Acadúil 2020/21

I mbliana táimid ag súil leis an oiread ranganna agus is féidir a dhéanamh ar an gcampas, ach i ngeall ar shrianta a bhaineann le sláinte poiblí agus Covid-19, gach seans gur ar líne a bheidh cuid mhaith ranganna. Trí **Blackboard** agus **Zoom** a dhéanfar iad sin mura gcloiseann sibh a mhalairt ón léachtóir.

NUA-GHAEILGE - CÚRSA AN CEATHRÚ BLIAIN

AN CLÁR TEAGAISIC

Nóta: Tá na haonaid IRU4440Y (Ceapadóireacht), IRU44CPY (an tráchtas), IRU44411 (Gaeilge na hAlban) agus IRU44002 (Pailéagrafaíocht) éigeantach. Modúil roghnacha an chuid eile. Ní mór daoibh 2 mhodúil a roghnú do gach téarma (4 cinn san iomlán). Sa chás nach bhfuil téacs luaite, beidh seachadadh clóscríofa ar fáil, agus ainmneofar téacsanna sa rang.

MODÚIL ÉIGEANTACHA

IRU4440Y Ceapadóireacht (10 ECTS, 2 u/ch sa tseachtain, Bliain Iomlán)

Léachtóir: Eoin Mac Cárthaigh. **Measúnú:** 50% scrúdú scríofa, 30% scrúdú béil, 20% measúnú leanúnach [scrúdú samhraidh 180 nóiméad / scrúdú ar líne 240 nóiméad ag brath ar chúinsí Covid-19 sa samhradh]

IRU44CPY Tráchtas (20 ECTS, 1 u/ch sa tseachtain, Téarma 2)

Léachtóir: Pádraig de Paor. **Stiúrthóirí** le socrú ag na mic léinn. **Measúnú:** 100% Tráchtas.

IRU44411 Gaeilge na hAlban (5 ECTS, 1 u/ch sa tseachtain, Téarma 1)

Léachtóir: Eoin Mac Cárthaigh. **Measúnú:** 60% scrúdú scríofa, 20% obair bhaile, 20% físeán [scrúdú ranga ar líne 90 nóiméad]

Leabhair: Seachadadh clóscríofa.

IRU44002 Pailéagrafaíocht (5 ECTS, 1 u/ch sa tseachtain, Téarma 2)

Léachtóir: Eoin Mac Cárthaigh. **Measúnú:** 100% scrúdú scríofa [scrúdú samhraidh 60 nóiméad / scrúdú ar líne 120 nóiméad ag brath ar chúinsí Covid-19 sa samhradh]

Téarma 1 - Modúil Roghnacha (Roghnaigh 2 cheann):

IRU34701 Litríocht an Bhéaloidis (5 ECTS, 1 u/ch sa tseachtain, Téarma 1)

Léachtóir: Máire Ní Bháin. **Measúnú:** 100% aiste (c.3,000 focal)

IRU34731 Litríocht an Domhain (5 ECTS, 1 u/ch sa tseachtain, Téarma 1)

Léachtóir: Pádraig de Paor. **Measúnú:** 100% aiste (c.3,000 focal)

IRU34771 Prós na Linne (Drámaíocht) (5 ECTS, 1 u/ch sa tseachtain, Téarma 1)

Léachtóir: Pádraig de Paor. **Measúnú:** 100% aiste (c.3,000 focal)

IRU34871 Ficsean na Linne (An Cadhnach) (5 ECTS, 1 u/ch sa tseachtain, Téarma 1)

Léachtóir: Pádraig de Paor. **Measúnú:** 100% aiste (c.3,000 focal)

Téarma 2 - Modúil Roghnacha (Roghnaigh 2 cheann):

IR3466 Filíocht na Fiannaíochta (5 ECTS, 1 u/ch sa tseachtain, Téarma 2)

Léachtóir: Eoin Mac Cárthaigh. **Measúnú:** 100% aiste (c.3,000 focal)

IR3468 Dán Díreach (5 ECTS, 1 u/ch sa tseachtain, Téarma 2)

Léachtóir: Mícheál Hoyne. **Measúnú:** 100% measúnú leanúnach: 2 thasc @ 50% an ceann. Sonraí le tabhairt sa rang. Sprioc 26.3.21 agus 30.4.21.

IR3483 Cúirt an Mheán Oíche (5 ECTS, 1 u/ch sa tseachtain, Téarma 2)

Léachtóir: Eoin Mac Cárthaigh. **Measúnú:** 100% aiste (c.3,000 focal)

IR34931 An Ghaeilge i gCló 1542-1871 (5 ECTS, 1 u/ch sa tseachtain, Téarma 2)

Léachtóir: Mícheál Hoyne. **Measúnú:** 100% measúnú leanúnach: 2 thasc @ 50% an ceann. Sonraí le tabhairt sa rang. Sprioc 26.3.21 agus 30.4.21.

TORTHAÍ FOGHLAMA

IRU44002 Pailéagrafaíocht: I ndiaidh do mhic léinn obair an mhodúil seo a bheith déanta go críochnúil cúramach acu, is éard bheas sealbhaithe acu ná:

- taithí leordhóthanach ar bhunfhoinsí lámhscríbhinní a léamh;
- cur amach ar thraidisiúin éagsúla na scríobhaithe;
- tuiscint ar noda agus ar ghiorrúcháin sna lámhscríbhinní;
- cumas dul i ngleic le mórán gach aon téacs faoi mar atá ina bhunchló;
- tuiscint ar shaibhreas agus ar chastacht thraidisiúin na lámhscríbhinní;
- tuiscint ar an difríocht idir cultúr lámhscríofa agus cultúr clóite.

IRU4440Y Ceapadóireacht: I ndiaidh do mhic léinn obair an mhodúil seo a bheith déanta go dílis díograiseach acu, is éard a bheidh curtha i gcrích acu (ag tógáil dóibh ar IRU3340Y) ná

- a scileanna scríbhneoireachta a bheith forbartha go mór
- máistreacht a bheith bainte amach ar dhul na Gaeilge
- scileanna cumasacha aistriúcháin a bheith forbartha go maith (Ó Bhéarla go Gaeilge agus ó Ghaeilge go Béarla)
- tuiscint chríochnúil ghramadach agus ar chomhréir na Nua-Ghaeilge
- bunsraith mhaith a bheith leagtha síos le haghaidh slí bheatha a bhaint amach in earnáil na teanga

IRU44411 Gaeilge na hAlban: I ndiaidh do mhic léinn obair an mhodúil seo a bheith déanta go dílis díograiseach acu, beidh siad, ag tógáil dóibh ar IRU3340Y, in ann:

- na cosúlachtaí agus éagsúlachtaí idir Gaeilge na hÉireann agus Gaeilge na hAlban a aithint ag leibhéal níos doimhne fós;
- foghair agus fuaimeanna Ghaeilge na hAlban a ionramháil agus a shealbhú ar shlí níos cumasaí fos (cúrsaí reatha san áireamh);
- comhrá líofa go leor a bheith aige as Gaeilge na hAlban faoi réimse níos leithne ábhar (cúrsaí reatha san áireamh);
- téacsáí níos dúshlánaí fós a léamh agus a thuiscint (litríocht agus saothar iriseoireachta san áireamh)
- cláracha raidió a thuiscint (gan mórán cabhrach).

IRU34701 Litríocht an Bhéaloidis I ndiaidh do mhic léinn obair an mhodúil seo a bheith déanta go dílis díograiseach acu, beidh siad

- ar an eolas faoin taighde scolártha i dtaobh fhorbairt an bhéaloidis
- in ann staidéar mionsonraitheach téamúil a dhéanamh ar an seanscéal traidisiúnta
- eolach faoi nósanna traidisiúnta na hÉireann faoi mar a léirítear iad sa bhéaloidias
- eolach ar shaothar na mbailitheoirí móra tábhachtacha béaloidis
- eolach ar na slite éagsúla atá ann chun teacht ar fhoinsí béaloidis, cartlann Choláiste na hOllscoile san áireamh

IRU34731 Litríocht an Domhain I ndiaidh do mhic léinn obair an mhodúil seo a bheith déanta go dílis díograiseach acu:

- Beidh cur amach acu ar shaothair thábhachtacha de chuid litríocht an domhain atá aistrithe go Gaeilge agus é in inmhe ar thaitneamh a thabhairt do na seodaibh seo;
- Beidh cur amach acu ar na bealaí difriúla ina gcuireann aistritheoirí liteartha chuig a ngnó agus ar na slite ina gcuireann lucht critice síos ar mhodhanna éagsúla oibre sin na n-aistritheoirí;
- Beidh siad ábalta ar na ceisteanna coigilteacha seo a leanas a phlé go tomhaiste: Cad é an luach atá leis an litríocht? Cén fáth a léann daoine? Cad é an rud is nualitríocht ann? Cad é a dhéanann ‘clasaic’ de shaothar amháin thar saothar eile?
- Beidh an mac léinn ábalta tagairt a dhéanamh d’fhoinsí difriúla taighde agus leas a bhaint as sainfhoclóir an chriticis agus na léirmheastóireachta.

IRU34771 Prós na Linne I ndiaidh do mhic léinn obair an mhodúil seo a bheith déanta go dílis díograiseach acu, beidh siad ábalta, ag tógáil dóibh ar IRU22401/2 ar

- mhionléamh a dhéanamh ar mhórtéacs nó ar mhórtéacsáí de chuid nualitríocht na Gaeilge ón 20ú / 21ú céad
- labhairt go heolgaiseach agus go léannta ar na coinbhinsiúin agus ar na nósanna a bhaineann le seánra áirithe amháin próis / nó le seánraí éagsúla próis
- tagairt a dhéanamh d’fhoinsí difriúla taighde
- leas a bhaint as sainfhoclóir an chriticis agus na léirmheastóireachta
- tuiscint ar ionad an téacs / na dtéacsáí sa traidisiún
- cuntas a thabhairt ar na príomhléanna a dhéantar ar nualitríocht na Gaeilge
- stíleanna, móitífeanna agus ciútaí liteartha a aithint agus a phlé ag ardleibhéal

IRU34871 Ficsean Gearr I ndiaidh don mhac léinn obair an mhodúil seo a bheith déanta go dílis díograiseach aige:

- mhionléamh a dhéanamh ar mhórtéacs nó ar mhórtéacsáí de chuid litríocht an Chadhnaigh
- labhairt go heolgaiseach agus go léannta ar na coinbhinsiúin agus ar na nósanna a bhaineann le seánraí éagsúla próis
- tagairt a dhéanamh d’fhoinsí difriúla taighde
- leas a bhaint as sainfhoclóir an chriticis agus na léirmheastóireachta
- tuiscint ar ionad an téacs / na dtéacsáí sa traidisiún
- cuntas a thabhairt ar na príomhléanna a dhéantar ar nualitríocht na Gaeilge
- stíleanna, móitífeanna agus ciútaí liteartha a aithint agus a phlé ag ardleibhéal

IRU34662 Filíocht na Fiannaíochta I ndiaidh do mhic léinn obair an mhodúil seo a bheith déanta go dílis díograiseach acu, beidh siad ábalta ar:

- véarsaíocht na fiannaíochta a léamh agus a thuiscint
- cuntas a thabhairt ar pharaiméadair an ábhair agus ar an chomhthéacs staire inar cumadh an véarsaíocht seo
- a léiriú go bhfuil sáreolas acu ar laoithe áirithe agus buneolas ar roinnt mhaith véarsaíochta eile
- na ciútaí liteartha agus na móitífeanna is tábhachtaí a aithint
- a léiriú go bhfuil tuiscint phearsanta acu ar sheachadadh na filíochta seo
- a léiriú go bhfuil tuiscint phearsanta acu ar thaibhléiriú na filíochta seo.

IRU34682 Dán Díreach I ndiaidh do mhic léinn obair an mhodúil seo a bheith déanta go dílis díograiseach acu, beidh siad ábalta ar

- rogha dánta sa NuaGhaeilge Chlasaiceach a léamh agus a thuiscint
- meadarachtaí na ndánta leagtha síos a thuiscint agus a mhíniú
- saintréithe na Gaeilge Clasaicí a aithint agus a phlé

- tábhacht na hoiliúna i scoileanna na mbard do ghairm na filíocht sa tréimhse a thuiscint, a mheas agus a phlé
- cuntas a thabhairt ar théamaí móra an dána dhíreach
- cur síos a dhéanamh ar nádúr an ghaoil idir an file agus a phátrúin
- dul i mbun eagarthóireachta ar théacs

IRU34832 Cúirt an Mheán Oíche I ndiaidh do mhic léinn obair an mhodúil seo a bheith déanta go dílis díograiseach acu, beidh siad ábalta ar

- na scileanna teanga atá de dhíth chun Cúirt an Mheán Oíche agus véarsaíocht mhacasamhalach eile a léamh gan mórán dua;
- tuiscint ar mheadracht an dáin;
- tuiscint mheasartha ar an chomhthéacs stairiúil inar cumadh an dán;
- eolas maith ar bheathaisnéis an fhile;
- eolas an-mhaith focal-ar-fhocal ar an dán;
- an cumas chun na príomhthéamaí agus íomhánna a aithint agus a phlé;
- teoiric phearsanta a bheith forbartha aige faoi cén fáth ar cumadh an dán;
- scileanna ginearálta teanga, scileanna taighde agus scileanna láithrithe a bheith forbartha trí ghabháil i ngleic leis an ábhar seo.

IRU34932 An Ghaeilge i gCló 1542-1871 Imlíne ar an modúl (TORTHAÍ FOGHLAMA le teacht):

- Tá an Ghaeilge le léamh i bhfoirm chlóite ón séú céad déag i leith ach tá cuid mhaith de stair na foilseoireachta Gaeilge nach bhfuil ar eolas ag pobal na teanga.
- Feictear an Ghaeilge i gcló don gcéad uair i leabhar taistil Sasanach ón mbliain 1542... Bhí leabhair chlóite Ghaeilge á gcur go dtí Meiriceá sa bhliain 1663... Foilsíodh paimfléad faoin nGorta Mór as Gaeilge agus é faoi lánseol...
- Sa chúrsa seo díreoimid ar chuid de scéal na Gaeilge i gcló ón séú céad déag anuas go dtí deireadh an naoú céad déag agus pléifimid na ceisteanna móra a eascraíonn as.
- Cé a chuir na leabhair seo i gcló? Cén fáth? Cad a insíonn siad dúinn faoin teanga agus lucht a labhartha?

TEAGMHÁIL

Is an Dr. **Pádraig de Paor** an ball foirne teagmhála le haghaidh infónacha/mac léinn na Nua-Ghaeilge sa tríú is sa cheathrú bliain (depaorp@tcd.ie).

DÁILEADH NA MARCANNNA SA NUA-GHAEILGE

Measúnú	Modú(i)	Creidiúint í ECTS
Scrúdú ranga (1.5 u/ch) faoi Nollaig	(60% de) IRU44411 Gaeilge na hAlban	3
Scrúdú scríofa (2 u/ch) sa samhradh “Cumasa Teanga”	(50% de) IRU4440Y Ceapadóireacht	5
Scrúdú scríofa (1 u/ch) sa samhradh “Pailéagrafaíocht”	IRU44002 Pailéagrafaíocht	5
Aiste x 2 (c.3,000 focal) (SPRIOC 8.1.2021)	<u>2 rogha as:</u> IRU34701 Béaloideas IRU34731 Litríocht an Domhain IRU34771 Prós na Linne (Drámaíocht) IRU34871 Ficsean na Linne (An Cadhnach)	5 5 5 5 =10
* Aiste (c.3,000 focal - SPRIOC 30.4.2021) # 2 thasc – sprioc Tasc1 26.3.2021 & Tasc2 30.4.2021)	<u>2 rogha as:</u> IRU34661 Filíocht an Fiannaíochta * IRU34681 Dán Díreach # IRU34831 Cúirt an Mheón-Oíche * IRU34931 An Ghaeilge i gCló #	5 5 5 5 =10
Scrúdú Béil (15 nóiméad)	(30% de) IRU4440Y Ceapadóireacht	3
Ceachtanna Baile	(20% de) IRU4440Y Ceapadóireacht (20% de) IRU44411 Gaeilge na hAlban	2 1
Físeán	(20% de) IRU44411 Gaeilge na hAlban	1
Miontráchtas (10,000 focal)	IRU44CPY Miontráchtas	20
Iomlán		60

- * Cuirfear na marcanna ar an dá aiste san áireamh sna marcanna ar an dá mhodúl lena mbaineann siad. Bíonn luach 34% ag an aiste agus luach 66% ag an scrúdú sa dá mhodúl áirithe seo, ach luach 100% ag an scrúdú sna modúil eile nach ndéantar aiste iontu.

Cuirfear an marc seo ón 4ú bliain (mar mharc as 500) leis an marc ón 3ú bliain sa Nua-Ghaeilge (as 250) chun marc as 750 ar an mórábhar a fháil. Cuirfear é sin leis an marc ón 3ú bliain san ábhar (as 250) chun marc as 1,000 a thabhairt ar an gcéim san iomlán.

CUID DEN CHÉIM	MARC AS...
Bliain a 3	500
<ul style="list-style-type: none"> • Mionábhar • Mórábhar 	<ul style="list-style-type: none"> • 250 • 250
Bliain a 4	500
<ul style="list-style-type: none"> • Mórábhar 	<ul style="list-style-type: none"> • 500
Céim Iomlán	1,000

a. FREASTAL

Ní mór do mhic léinn freastal ar léachtaí agus ar ranganna an chúrsa, agus ceachtanna agus aistí an chúrsa a scríobh. Má bhíonn siad faillíoch, féadtar é sin a thuairisciú don Léachtóir Sinsearach, agus má dhéantar é sin ag deireadh an dá théarma sa bhliain chéanna, féadann an Léachtóir Sinsearach cead a dhiúltú dóibh na scrúduithe cinn bhliana a sheasamh. Ní mór do gach mac léinn freastal ar, ar a laghad, **dhá dtrian de na léachtaí** agus na ranganna in aon mhodúil ar leith, agus **dhá dtrian den obair scríofa** a bhaineann le haon mhodúil a dhéanamh leis na pointí creidmheasa a bhaint amach don chúrsa agus le nach measfar an iníon / mac léinn a bheith faillíoch.

b. MIONTRÁCHTAS

Tá ar gach iníon/mac léinn a dhéanann rogha den Nua-Ghaeilge sa cheathrú bliain miontráchtas a scríobh trí mheán na Gaeilge. Tuairim is 10,000 focal is cóir a bheith sa scríbhinn. Ní mór dóibh ball d'fhoireann teagaisc na Roinne a roghnú chun an miontráchtas a scríobh faoina stiúir agus ábhar an mhiontráchtas a aontú leis/léi, agus ní mór dóibh ainm an bhall foirne sin agus ábhar an mhiontráchtas a chur in iúl do Cheann Roinn na Gaeilge roimh lár Théarma na Féile Michíl sa cheathrú bliain.

Ní mór an miontráchtas a thabhairt isteach ar nó roimh an Aoine 2 Aibreán 2021 (seachtain a 9 sa dara téarma). Gearrfar pionós 5% in aghaidh na seachtaine ina dhiaidh sin agus ní ghlacfar le haiste tar éis Aoine seachtain 12 (deireadh am dara téarma teagaisc) gan cead speisialta ón gCeann Roinne. Ní mór don mhac / iníon léinn an aiste a thabhairt don Rúnaí agus foirm oifigiúil ceangailte leis. Ní féidir an tráchtas a thabhairt ar ais do na mic léinn faoin ghnáth sprioc toisc gur cuid den chéim é agus nach mór don scrúdaitheoir seachtrach a bheith in ann é a scrúdú ag scrúduithe an tsamhraidh.

TREOIR BHREISE MAIDIR LEIS AN TRÁCHTAS:

Fad: 10,000 focal an treoir a leagtar síos d'fhad an tráchtas. Bheadh thart ar 500 focal ar aon leathanach (A4) clóscríofa le spásáil 1.5 ar na línte. Fiche leathanach den chineál sin mar sin a bheadh ag teastáil. Ní áirítear athfhriotal anseo.

Ní mór machnamh a dhéanamh i dtosach ar an ábhar nó ar an gcorp litríochta a bheidh á phlé agat. Nuair atá a fhios agat cad a theastaíonn uait a dhéanamh breac síos nótaí agus déan iarracht **struchtúr** a chur leis. Beidh sé seo á athrú agat agus an tráchtas á scríobh, ach ní miste sin. Is mór is fiú an obair seo a dhéanamh sula dtosaíonn tú ag scríobh. Meabhraigh: tús maith leath na hoibre!

Bíodh **tús** (réamhrá), **lár** (an corp féin) agus **deireadh** (conclúid) leis an tráchtas (chomh maith le **fonótaí** tagartha agus **leabharliosta**). Míneigh sa réamhrá cad é a chuir tú romhat a dhéanamh agus léirigh go hachomair don léitheoir cén t-ord atá curtha agat ar an ábhar i gcorp an tráchtas (caibidil 1..., caibidil 2 ... srl). Meabhraigh go bhfuil dea-thoil an léitheora (nó an scrúdaitheora) ag teastáil uait; má mhíníonn tú dó/di go beacht cad tá á dhéanamh agat, cad chuige, agus cén leagan amach atá curtha agat ar a bhfuil á rá agat beidh an dea-

thoil sin agat, agus ní beag sin. Bíodh achoimriú sa chonclúid an na príomhargóintí atá déanta agat sa tráchtas.

Tá **slacht** an leagain amach tábhachtach agus ba chóir go mbeadh a bhfuil le rá agat soléite agus sothuigthe. Is é **feabhas na n-argóintí** a dhéanann tú sa tráchtas, áfach, an rud is tábhachtaí agus an rud is mó a bhfuil suim againn ann. Chuige sin ní mór duit dianmhachnamh a bheith déanta agat ar an ábhar atá idir lámha agat. Ná caill dea-thoil agus aird an léitheora ar do chuid argóintí le droch-Ghaeilge. Tá líofacht stíle tábhachtach ach níos tábhachtaí fós ná sin tá **cruinneas teanga**. Má tá botúin ann beidh marc dearg fúthu sula sroicheadh an tráchtas an scrúdaitheoir seachtrach, agus bíodh is go mba mhian linn feabhas tráchtas a thomhas ar bhonn na n-argóintí, ní cheadófaí marc ard a bhronnadh ar thráchtas a bheadh breac le botúin. Bain úsáid as an ngramadach agus as an bhfoclóir. Is chuige sin atá siad ann.

Tabhair **aire don phoncaíocht**. Ní bhíonn spás roimh phoncaíocht ach ina dhiaidh; eisceacht is ea an uaschamóg a osclaíonn athfhriotal, mar seo a leanas: ‘Is bocht an scéal é’, dúirt sé. Díreach i ndiaidh an fhocail roimhe, gan spás, a thagann an chamóg (,), an t-idirstad (;), an leathstad (:), agus an lánstad (.).

Múch an clár sa ríomhaire a cheartaíonn uaidh féin an rud a scríobhann tú (‘self-correct’). Muna ndéanann tú é sin beidh I in áit i agat ar fud na háite, agus is fuath le gach uile scrúdaitheoir a leithéid.

Bíodh córas amháin agat le **tagairtí** a dhéanamh d’obair daoine/scoláirí eile. An córas is fearr ná ‘sloinne + dáta + leathanach’ agus na sonraí a chur ar fáil sa leabharliosta ag deireadh an tráchtas. Seo sampla dá leithéid:

Mar seo a leanas a mhíníonn Eoin Mac Cárthaigh an forás sin sa Ghaeilge Chlasaiceach: ‘Blah, blah, blah’, (Mac Cárthaigh, 2003, 135-6).

Sa liosta leabhar beidh sé seo:

Mac Cárthaigh, E. (2003): ‘Lúireach Chríod fan gCalbhach Ruadh’, *Celtica* 24, 130-9.

Bain úsáid as **fonótaí** nó nótaí deiridh (‘footnotes/endnotes’ sa ríomhaire) chun tagairtí a chur ar fáil. Is fearr i bhfad é sin ná iad a bheith i gcorp an tráchtas. Leag amach an **leabharliosta** in ord aibítreach de réir shloinnte na n-údar.

Meabhraigh nach miste úsáid a bhaint as **tuairimí scoláirí eile** má thugann tú le fios cé leis iad (féach thuas), ach ná bíodh an tráchtas breac leo. Ba chóir d’aon athfhriotal a bheith **ina chuid d’argóint**, bíodh tú ag tacú leis nó ag diúltú dó nó á úsáid mar shampla. Ná bíodh an t-athfhriotal ina dhílleachta san alt. Abair rud éigin faoi nó figh isteach san argóint é. Más gá, aistrigh é. Ná déan **bradaíl** ar thuairimí scoláire eile. Níl aon rogha ag an Roinn ach a leithéid a chur ara shúile don léachtóir sinsearach. Is ionann bradaíl sa saol scolártha agus gadaíocht, agus leanann pionós é.

Léigh an tráchtas ar fad nuair atá sé scríofa agat agus ceartaigh aon bhotún a fheiceann tú ann. Bí ag faire amach don athrá freisin. Is minic a leithéid ag sleamhnú isteach i ngan fhios

dúinn. Má tá **aistriúchán** déanta agat léigh go cúramach é. Ba chóir go mbeadh sé intuigthe gan aon tagairt don bhuntéacs. Muna bhfuil, níl éirithe leat é a aistriú.

Ná bíodh aon eagla ort roimh thráchtas. Aiste fhada atá ann agus tá taithí agat cheana ar aistí a scríobh. Beidh meascán agaibh idir scrúduithe agus an tráchtas ó thaobh marcanna de ach is scoláireacht de chineál eile ar fad an tráchtas a thugann deis duit a thaispeáint a fheabhas agus atá tú gan strus na scrúduithe ag cur isteach ort. **Bain taitneamh as!**

c. **BRADAÍL SCOLÁIREACHTA**

Moltar do gach mac/iníon léinn polasaí na hOllscoile i dtaobh **Bhradaíl Scoláireachta** (“Plagiarism”) a léamh go cúramach. Gheofar an polasaí sin i bhFéilire na hOllscoile (*The University of Dublin Calendar 2020-2021, General Regulations and Information*, cóip de na leathanaigh cuí thíos). Is éard is bradaíl scoláireachta ann, saothar nó tuairimí duine eile (mac léinn nó scoláire) a chur faoi bhráid na hOllscoile mar shaothar/thuairimí de do chuid féin (.i. gan foinse an tsaothair/na dtuairimí sin a lua, is gan aitheantas cuí a thabhairt don té ar leis/léi iad). Ní mór do Roinn na Gaeilge rialacha na hOllscoile a chur i bhfeidhm i gcás mar sin.

Tá an cúrsa ar líne ‘Ready Steady, Write’ **le comhlíonadh ag gach mac léinn** agus beidh dearbhú ina leith sin le síniú ag gach mac léinn agus obair scríofa á cur isteach acu (ar fáil ag <http://tcd-ie.libguides.com/plagiarism/ready-steady-write>).

d. GRÁID:

I	70%-100%	freagra/aiste den chéad scoth
II.1	60%-69%	freagra/aiste an-mhaith
II.2	50%-59%	freagra/aiste mhaith
III	40%-49%	freagra/aiste shásúil
F1	30%-39%	freagra/aiste mhíshásúil (teip)
F2	0%-29%	freagra/aiste an-lag (teip)

Is iad seo a leanas na critéir a chuirtear san áireamh sa mheasúnú:

Aiste:	feabhas na n-argóintí, cur i láthair (féach thíos), leithne léitheoireachta, cruinneas teanga, líofacht stíle, saibhreas foclóra, cruinneas litrithe.
Aistriúchán:	dílseacht don bhuntéacs, cruinneas teanga, líofacht stíle, saibhreas foclóra, cruinneas litrithe.
Anailís:	cruinneas na hanailíse, saibhreas sonraí; an anailís a bheith ag teacht leis an aistriúchán.

e. DUAISEANNA

(i) **Duais an Leas-Seansailéara:** bronntar duaiseanna (nach fiú níos mó ná €80 an ceann iad) ar an té is fearr aiste a scríobh agus ar an té is fearr dán a chumadh ar theidil a fhoilseofar ag tús na bliana acadúla. Ní mór na hiarrachtaí a chur chuig an Léachtóir Sinsearach roimh 1 Nollaig, 2020.

(ii) **Duais de hÍde:** Bronntar an duais seo (ar fiú €1,500 í) ar an té is fearr aiste taighde a scríobh ar ghné de fhorbairt na Gaeilge nó ar fhoinsí litríochta na Gaeilge, nó is fearr téacs a chur in eagar. Gach tríú bliain a bhronntar an duais seo agus is i 2017 a bhronnfar í den chéad uair eile. Ní mór na hiarrachtaí a chur chuig an Léachtóir Sinsearach roimh 17 Márta, 2020.

Foinsí úsáideacha: Acadúil

- An Leabharlann – féach www.tcd.ie/library le teacht ar an gcatalóg
- www.tearma.ie – foclóir téarmaíochta ar-líne, foinse maith do théarmaí nua-aoiseacha, ach bheadh gá le Ó Dónaill / de Bhaldraithe don ghnáth-fhoclóir laethúil (www.focloir.ie agus www.teanglann.ie).
- www.edil.ie eDil – Dictionary of the Irish Language, leagan in chuardaigh ar-líne, úsáideach do lucht na Luath-Ghaeilge go háirithe.
- Gaeilge na hAlban: Féach www.smo.uhi.ac.uk agus www.bbc.co.uk/scotland/alba le teacht ar ábhar bhreise.

Foinsí Úsáideacha: Saol an Choláiste

Do thiúitéir: Is é/í do thiúitéir nó d’oide an nasc idir tú agus oifigí an Choláiste. Má bhíonn nótaí tinnis agat, fadhbanna pearsanta nó fadhbanna acadúla, cuirfidh an tiúitéir tacaíocht ar fáil duit ar bhonn rúnda.

Féach www.tcd.ie/Senior_Tutor/your_tutor le teacht ar thuilleadh eolais.

Comhairleoireacht: Tá comhairleoirí ar fáil sa Choláiste le cuidiú le mic léinn ar bhealaí éagsúla, nuair a bhíonn deacrachtaí pearsanta nó deacrachtaí acadúla acu.

Féach www.tcd.ie/Student_Counseling le teacht ar thuilleadh eolais.

Agus féach <http://student2student.tcd.ie/> le treoir níos ginearálta a fháil ó mhic léinn eile sa choláiste. Pléann an dá dhream seo le réimse leathan ábhar; strus, aistí a scríobh (in am!), líonn dubh, nótaí a ghlacadh, srl.

Seirbhísí do mhic léinn le míchumais: Cuireann an oifig seo tacaíocht agus réimse seirbhísí ar fáil do mhic léinn a bhfuil míchumas de chineál ar bith acu, agus dóibh siúd a bhfuil deacrachtaí foghlama acu. Féach an suíomh www.tcd.ie/disability/ le teacht ar eolas eile.

An tSeirbhís Ghairmthreorach: Is í Orlaith Tunney an príomhdhuine a bhíonn ag plé le mic léinn i Roinn na Gaeilge.

Féach www.tcd.ie/careers/ le teacht ar aon eolas eile.

Aontas na Mac Léinn: Cuireann Aontas na Mac Léinn réimse seirbhísí ar fáil, idir seirbhísí leasa an mhic léinn agus cúrsaí siamsaíochta. Féach www.tcdsu.org.

An Cumann Gaelach: Eagraíonn an Cumann céilithe, grúpaí amhránaíochta, ranganna rince seite, bunranganna Gaeilge d’eachtrannaigh, deirí seachtaine as baile agus Féile mhór na hÉigse. Féach www.cumann.ie

Oifig na Gaeilge: Tá Oifig na Gaeilge ann chun an Ghaeilge a chur chun cinn sa Choláiste, i measc na foirne agus i measc na mac léinn. Cuireann an Oifig seirbhísí agus eolas ar fáil do phobal an Choláiste – scéimeanna cónaithe Gaeilge na mac léinn ina measc. www.tcd.ie/gaeloifig

I gcás éigeandála, tá Seirbhísí Slándála an Choláiste ar fáil ar x1999 (01 896 1999).

Tá cur síos ar an gCóras ECT (European Credit Transfer and Accumulation System = ECTS) i Lámhleabhar na Scoile.

Eolas faoi 'Bhradaíl Liteartha' faoi mar atá leagtha síos i bhFéilire an Choláiste (**Calendar Statement on Plagiarism for Undergraduates - Part II, 82-91**)

<https://www.tcd.ie/calendar/undergraduate-studies/general-regulations-and-information.pdf#plagiarism>

Agus faoi na himpleachtaí a bhaineann le bradaíl: <http://tcd-je.libguides.com/plagiarism/levels-and-consequences#s-lg-box-wrapper-9089155> Féach tuilleadh eolais i Lámhleabhar na Scoile.